

İYİLİK ÇEŞİTLERİ

Eûzubillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Hayırlı geceler sevgili Akra dinleyicilerim!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*

Efendimiz bu sahih hadîs-i şerîfinde çok çok güzel şeyler bize emir buyuruyor, tavsiye ediyor, işaret buyuruyor. Bunları can kulağıyla dinleyin, hatta not alın. Çocuklar not alsınlar. Başkalarına da söylenecek çok güzel şeyler. İslâm'ın ne kadar güzel bir din olduğunu gösteriyor bu hadîs-i şerîfteki güzel manalar.

a. İyiliğin Dereceleri

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*

Efendimiz buyurmuşlar ki;

عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ صَدَقَةٌ فَقَالُوا يَا نَبِيَّ اللَّهِ
فَمَنْ لَمْ يَجِدْ قَالَ يَعْمَلُ بِيَدِهِ فَيَنْفَعُ نَفْسَهُ
وَيَتَصَدَّقُ قَالُوا فَإِنْ لَمْ يَجِدْ قَالَ يُعِينُ ذَا الْحَاجَةِ
الْمَلْهُوفَ قَالُوا فَإِنْ لَمْ يَجِدْ قَالَ فَلْيَعْمَلْ بِالْمَعْرُوفِ
وَلْيُمْسِكْ عَنِ الشَّرِّ فَإِنَّهَا لَهُ صَدَقَةٌ¹

¹ Buhari, "Zekât", 29 (1376); Müslim, "Zekât", 55 (1008).

“Alâ külli Müslimin sadekah.” Yani her Müslüman’ın boynuna sadaka vermek bir vazifedir, bir vecibedir, borçtur. Her Müslüman sadaka vermelidir.

Sadaka versin ama, diyeceğiz biz kendi kendimize değil mi?

Versin ama ya parası yoksa?

Hakikaten de bizim zamanımızdan da o zamanın o mübarek asr-ı saadetin Müslümanları daha güç şartlar altında yaşıyorlardı. Suudi Arabistan’ın bugünkü halini bile gidenler görüyorlar. Sıcağını ve tahammül edilmez, zor tahammül edilir hayat şartları var. Tabi bu asrın konforunu da olmadığını düşünün. Zenginliğin olmadığını, ulaşım imkanları olmadığını düşünün. İnsanların nasıl penceresiz, kapısız evlerde, basit, çamurdan sıvanmış yapılarda üzerlerinde elbise yoksa efendim deriden kendilerini örtecek bir şeylerle şey yaparak efendim bürünerek bir örtüyü böyle bir terzinin güzel biçmesi tarzında değil de efendim sarınarak şöyle tesettürlerini sağlayarak nasıl efendim yiyecek bulamadıkları zaman karınlarına taş

bağlayarak yaşadıklarını muhakkak sizler de duymuşsunuzdur. Peygamber Efendimiz her Müslüman sadaka vermelidir diye işaret buyurunca; “*fe-kâlû*” Sahabe-i Kiram demişler ki;

Yâ Nebiyyallah! Ey Allah’ın bize gönderdiği peygamberi! Ey Habibullah! Ey başımızın tacı efendimiz!

Sözümüz sana itiraz tarzında değil, biz ne dersen canımızı vermeye hazırız ama;

“*Fe-men lem yecid*” Eğer kişinin sadaka verecek parası pulu yoksa ne olacak Yâ Rasûlüllâh? diye sormuşlar. Güzel... Şimdi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’in mübarekliğinden, güzelliğinden nurundan, o peygamberhane vakar ve heybetinden sahabe-i kiramın çoğu diyorlar ki biz başımızı kaldırıp Resûlullah’ın cemaline doya doya bakamadık bile ona olan saygımızdan diyorlar. Soru da soramazlarmış böyle edeple el pençe divan huzurunda durmaktan. Derlermiş ki; "Dışarıdan, taşradan böyle birisi gelse de Resûlullah’a sorular sorsa biz de o arada istifade etsek." derlermiş. İşte kim bilir, sahabe-i kirâmdan kimler, efendim, bu soruyu böyle sormuşlar. Yâ Rasûlüllâh! Ey Allah’ın güzel peygamberi, bulamazsa para ne yapacak diye.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz şöyle cevap vermiş.

“*Ye’melü bi-yedihî fe-yenfe’u nefsehû ve yetesaddeku*” Yani eliyle bir iş yapar. Bir sanat, bir efendim faaliyet, bir para kazanacak bir şey, bir amelilik, bir efendim hatta diyelim ki çarşıda, pazarda bir şey taşımak, hamallık, neyse bir şey yapar, parası yoksa, zengin değilse, efendim, hem kendisi faydalanır, eline bir miktar para geçer, ihtiyaçlarını görür onunla, hem de *yetesaddeku* sadaka verir. Bir kısmında demek ki, efendim, versin diyor Peygamber Efendimiz.

Tabi, fakir olunca zenginler versin de fakir vermesin gibi düşünürüz sevgili dinleyicilerim. Yani bir insan vermeye alışmamışsa çok malı olduğu zaman da veremiyor. Peygamber Efendimiz’in *sallallahu aleyhi ve sellem*’in bu tavsiyesinde onu seziyorum. Yani kendisi amelelik de yapsa bir miktar parasından ayırıp daha fakir insanlara versin. Çünkü bu verme duygusunun gelişmesi önemli. Küçük çocuk annesinden babasından aldığı harçlığın bir miktarını götürsün versin başka bir kardeşine, fakir bir ailenin bir çocuğuna, bir küçük bir şey alsın, kalem

veya bir şeker, çikolata neyse o da vermeyi öğrensin. Harçlığından biraz ayırıp vermeyi öğrensin, amele de biraz çalıştığından vermeyi öğrensin diye ben de öyle temenni ediyordum, düşünüyordum.

Peygamber Efendimizin bu sözü de aynı manayı ifade ediyor. Çalışsın eliyle, kazansın, hem kendisi faydalansın, kendisine faydası olsun, hem de tasaduk etsin. Ne kadar güzel. Bizim dinimiz bizlerin başka insanlara yük olmamızı tavsiye ediyor bize. İnsanlara yük olmayın mali bakımdan. İnsanlardan bir şey istemeyin. Kendiniz çalışın, çabalayın. Kendi ihtiyaçlarınızı kendiniz karşılayın diye bize çalışmayı tavsiye ediyor. Şimdi bakın İslâm'ın bu zihniyeti ne kadar güzel. Mesela dünyada ekonomisi ileriye gitmiş devletler var.

Hangisini alalım?

Japonya'yı alalım. Japonya'da çok büyük bir çalışma aşkı ve şevki var. Biraz da onların inançlarından gelen, milli kültürlerinden gelen bir şey. Çok çalışıyorlar. Mesela New York'un Manhattan adası var. Burası iş yeri. İşte o gökdelenlerin olduğu yerler. Muazzam iş yerleri. Orada ben okumuştum. Efendim saat 6'da

Amerikalıların şirketlerinin ışıkları sönüyor birer birer. Demek ki artık bitti mesai evlerine gidiyorlar. Ama Almanların şirketleri 6'dan sonra 4 saat daha çalışırlarmış ona kadar. 4 saat daha fazla mesai yapıyor.

Halbuki ekonomileri güzel. Yani Amerika'da çalışıyorlar, Amerikan şirketlerinin hisselerini alıyorlar. Japonya'da zaten büyük tasarrufları var, birikimleri var, paraları kıymetli, ekonomileri çok sağlam. Ona rağmen yine daha fazla çalışıyorlar. İşte bak dinimizde bize İslâm'ın öğrettiği prensipler içinde ne kadar güzel prensipler var. Çalışır, hem kendisine fayda sağlar, hem de başkasına tasadduk eder. Yani hayrı dokunur demiş Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz.

“Kâlû: Fe-in lem yecid” Bu sefer soruyu soranlar demişler ki; Yâ Resûlallah tabi herkes bir olmaz. Eğer gücü yetmezse böyle yapmaya.

Hani gücü yetmemek, takat getirememek ne sebepten olur?

Çalışamayacak durumda olur. Hasta olur, sakat olur veyahut yaşlı olur, çocuk olur. Yahut da iş bulamaz. Mesela bugün Türkiye'de problemlerimizden bir tanesi nedir?

Efendim çalışacak insan var, ama iş yok. İşsizlik yaygınlaşıyor. Her sene 800 bin kişiye yeniden iş sahası açmak mecburiyeti doğuyor Türkiye’de. Sıhhatli bir nüfus artışı var. Gayet efendim dinamik genç bir nüfus var. Bunlara iş göstereceksin. Yapacaklar ama iş gösteremeyince o zaman çalışamıyor. Tabi o devirde de öyle olabilirdi. Hani hatırlarsınız eğer biraz bazı işçi aradıysanız bazı işleriniz için, giderseniz kırk tane işçi, ben geleyim ben geleyim diye efendim sizin karşınıza gelir. Ama bir tanesini götürürsünüz, otuz dokuz tanesi orada kalır. Demek ki çalışamıyor. Çalışamama çeşitli şekillerle olabiliyor. Eğer çalışmaya gücü yetmezse, olmazsa bu. O zaman buyurdu ki Peygamber Efendimiz;

“Kâle: Yü’înü ze’l-hâceti’l-melhûf.” Yani muhtaç olan, sıkıntıda, üzüntüde olan bir kimsenin sıkıntısına çare olur, yardım eder, ona yardımcı olur ihtiyaç sahibi bir kimseye diyor. Bunun misalleri, benim hatırıma şunlar geldi. Mesela kadının işi var; çocuğu, bebeği var. Bir yere kadar gidip gelmesi lazım, çok mühim.

Ne yapıyor?

Komşu teyzeye diyor ki, "Ne olur teyzeciğim, şu benim çocuğa biraz bakıver. Çarşıdan,

pazardan, eczaneden şunu alacağım, bunu alacağım geleceğim" diyor. O yaşlı teyze de ona bakıyor. Kadına bir iyilik oluyor. Bak işte o kadının o anda ihtiyacı var. Başka bir şekilde bunu karşılaması mümkün değil. Demek ki yaşlı bir kadın da, bir annecanne de, bir ninede, ak saçlı, gözlüklü, başörtülü o ninede faydalı olabiliyor. Yahut daha başka şeyler olabilir. Mesela biz hacca gittiğimiz zaman bir kardeşimizin annesi bizim çocuklarımıza ben bakarım demişti, evimize gelmişti. Biz de rahatça karayoluyla bir arkadaşımızın otomobilinde bize ayrılan yerde ilk defa hacca gidişimiz öyle olmuştu. Allah razı olsun.

Demek ki muhtaç olan, sıkıntıda olan, üzüntüde olan bir kimseye yardım etmenin çeşitli yolları var. Bu da sadaka. Yani bir insanın parası varsa sadaka verecek. Parası yoksa çalışacak, hem kendisi faydalanacak hem sadaka verecek. Buna gücü yetmezse ihtiyaç sahibi bir insanın bir ihtiyacını, sıkıntıda olan bir insanın sıkıntısını karşılayacak. Bu da sevap.

“Kâlû: Fe-in lem yecid?” Yine soruyorlar. Peygamber Efendimiz’e işin derinlemesine çeşitli taraflarını soruyorlar. Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde buyurmuş ki; Sorun,

mübarekler sorun. Çünkü soru sorulmasında hem dinleyenler istifade eder hem soruyu cevaplandıran sevap kazanır. Faydalı şeyleri var. Soru güzel olursa sonucu güzel olur. Soruyu güzel sormak da yani kolay bir şey değil. Manasız, anlamsız şeyler sorulduğu zaman olmaz. Hatırlıyorum, bir toplantılara bir şahıs gelirmiş, hiç konuşmazmış kenarda. O toplantıda da güzel arifane, hikmetler, güzel şeyler konuşulmuş. Nihayet birisi dayanamamış bu şahsa, demiş ki, mübarek sen hiç konuşmuyorsun, bir de arada sen de konuşsana. O da kalkmış, bir ara böyle teşvik edildiği için bir söz söylemiş, bakmışlar ki hiçbir şeye benzemiyor söylediği söz. Demişler tamam sen sus daha iyi. Demek ki güzel soru sorulunca iyi oluyor. Şimdi Peygamber Efendimiz'e sormaya devam ediyorlar. Ya bulamazsa böyle bir yardım edilecek sıkıntıda bir insan bulamayabilir insan.

O zaman ne yapsın?

Sadaka da vermek boynuna borçmuş madem.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki;

“Kâle: Fe’l-ye’mel bi’l-me’rûfi.” Hayır emretsin etrafındaki insanlara yani hayrı tav-

siye etsin. Veyahut ma'rufu tavsiye etsin. Biliyorsunuz, İslâm'ın mühim görevlerinden birisi, Müslüman'a yüklediği vazifelerden birisi, farzlardan birisi de emr-i ma'ruf, nehy-i münker yapmaktır.

Emr-i ma'ruf ne demek?

Aklen ve dinen güzel olan bir şeyi yaptırmak için söylemek, emretmek, tavsiye etmek, nasihat etmek, yaptırmak için teklif etmek.

Nehy-i münker ne demek?

Aklen ve dinen çirkin olan, kötü olan, zararlı olan bir şeyi yaptırtmamaya çalışmak, yapılmamasını söylemek veya engellemek. Bu bir görev dille de olur, fiilen müdahale ederek fiili bir şekilde de olabilir. Tabi hiç fiili bir durum olmasa da sadece sözüyle bile söylese, hayrı söylediği zaman aklen ve dinen doğru olan bir şeyi söylediği zaman bu da ne oluyor? Bir sadaka oluyor, öyle yapsın diyor.

İnsan bu hayrı söylemeye çok dikkat etmeli. Büyükler bildikleri güzel şeyleri bilmeyenlere öğretmeli. Çevresindeki yakınlarına, akrabasına, çocuklarına, torunlarına, komşularına, bilmeyenlere... Ama söylemenin bir adabı var, efendim usulü var. Bir kere konuyu bilecek. Konuyu bilmeyen bir insan bir şey söylüyorum

derken yanlış bir şey söyler. Bu önemli. Yani konuyu bilmesi şart.

İkincisi, karşısındaki insanı severek söyleyecek. Onunla kavga eder gibi konuşmayacak. Sonunda ona güzel bir şeyi tavsiye etmiş olmak için, onu sevdiği için konuşmuş olacak, tatlı tatlı söyleyecek. Bir kardeşimiz vardı, Eyüp Sultan Hazretleri diye söylüyoruz ya, biz Ebû Eyyûb Hâlid b. Zeyd El-Ensârî, Peygamber Efendimiz'i evinde misafir etmiş olan büyük sahabi, İstanbul'umuzun medari iftiharî, onu ziyarete gitmiş, bu bizim mübarek kardeşimiz, dindar, derviş, ârif, kâmil bir kardeş, gitmiş, tam avludan ziyareti yapmış çıkarken bir de bakmış ki avluda böyle japone kollu, kısa etekli, saç başı açık bir kadın. Yanında da blujin pantolonlu, saçları uzun bir modern Avrupalı bey. Şimdi tam kapıdan çıkıp gidecekti, gözüne takıldı. Emr-i ma'ruf nehy-i münker yapması lazım. Çünkü açık saçık oraya geliyor, caminin avlusuna o şahıslar gelmişler. Yanlarına gitmiş ama giderken şöyle Allah'a sığınarak, dualar ederek Peygamber Efendimiz'e salât u selam getirerek kendi kendine gitmiş. Önce güzel bir selam vermiş. Önce bir iltifat etmiş. demiş ki

"Ne güzel, bak böyle bu mübarek mekanın kıymetini anlayıp buraya gelmişsiniz. Böyle modern bir genç olduğunuz halde çok memnun oldum. Aferin çok güzel. Allah ziyaretinizi kabul etsin..." falan diye ilk önce methetmiş. Konuşmaya başlamak önemli. Bir insanla diyalogu başlatmanın hangi yoldan olacağı önemli. Önce iltifat edeceksin. İşin doğru tarafını söyleyeceksin. Onu reaksiyonel duruma getirmeyeceksin. Kızan ve her ne pahasına olursa olsun inat eden bir insan durumuna getirmemek önemli. İşte böyle o kadar methettikten sonra demiş ki: "Burası Peygamber Efendimiz'in mübarek bir sahabesinin camisi, caminin avlusu, o mübarek zatın huzuru, türbesinin, parmaklıklarının karşısı. Sevgili kardeşim, beni bağışlayın; işte sizi çok sevdim. Ama yani buraya gelirken başınızı örtmeniz lazımdı, uzun bir kıyafet giymeniz lazımdı."

Hani insan resmi protokol icabı bulunduğu bir toplantıda böyle olabiliyor mu?

Belirli efendim kıyafet şeylerine riayet etmesi gerekiyor. Böyle başınızı örseydiniz, efendim lütfen böyle açık saçık olmasaydınız, böyle örtülü güzel bir kıyafetle gelseydiniz diye ha-

tırlatmak istedim demiş. Tabi onun o güzel ki-
bar davranışı karşısında teşekkür etmişler on-
lar. Beyde hanımına demiş ki: "Bak ben sana
bunu bir hatırlatmıştım ama sen önemli değil
demiştin. Bundan sonra öyle yapalım. Teşekkür
ederiz amca." demişler. Bakın işte emr-i
ma'ruf nehy-i münker. Yani bir şeyi söylemeden
gitmiyor. Bana ne demiyor. Zaten diyorlar ki
yani birçok şeyler, cemiyetteki bozukluklar
herkesin bana ne demesinden kaynaklanıyor.
Halbuki güzel güzel söylesen iyi olacak.

Ben Almanya'da altı ay kadar kaldığım za-
man üniversitede asistanken, arabamızı avluda
çalıştırıyordum, hanım inecek, arabaya bine-
cek, gideceğiz, komşulardan birisi geldi ve dedi
ki: "Şehir içinde hava zaten kâfi derecede kirli,
motoru çalıştırmasanız da hanımınız geldiği za-
man o zaman çalıştırsanız, hava daha çok kir-
lenmese." dedi. Yani bir Alman olarak bir ara-
banın biraz fazla çalışmasından, egzoz gazı
daha fazla çıkacak diye onu bile söylüyor. Yani
herkes herkesle ilgileniyor.

Bir yere bir çöp atsa ötekisi atmayın diyor
veya polise söylüyor. Böylece Alman Almanı
kontrol ederek bir düzen meydana geliyor. Bir

şey vardı, çok hoşuma gitmişti. Onu da size nakledeyim sevgili Akra dinleyicilerim:

Yugoslavya'dan birisi eskiden İsviçre'deki akrabasını ziyarete gitmiş. Herhalde bunlar Hristiyan, yani Yugoslavlar anlaşılan. İsviçre'deki arkadaşı da bunu almış, gelin sizi bu pazar kırlara götüreyim diye. Yüksek bir yerlere çıkartmış. Kırılık, bahçelik, elma ağaçları varmış. Hatta ağaçların üzerinde elmalar da varmış. Bu Yugoslavya'dan gelen misafir o elmalardan kopartmış, hart hurt yemiş. Akşam eve gelmişler, kapı çalınmı; polis... Demiş ki: "Burada filanca isimli bir kimse var mı?

Evet var, Yugoslavya'dan bir misafir. Tamam, demiş. O, bugün, şu vakitte falanca yerde başkasına ait olan bir ağaçtan bir elma kopardı, onun için şu kadar ceza. Tabi misafir kıpkırmızı olmuş, cüzdanı açmış, cezayı ödemiş polise. Ondan sonra da kapı kapandıktan, polis gittikten sonra ev sahibine demiş ki: "Allah Allah..." Yani onlar Allah Allah dememiştir veya hut ne dediklerse bilmiyorum. Hayret etmiş.

"Yani nereden bildi? Etrafta hiç kimse de yoktu. Kimse de görmemişti benim elmayı kopardığımı." deyince ev sahibi ne dese beğenirsiniz?

Demiş ki, "Benim orada olmam kâfi değil mi?"

Ne anlıyoruz?

Ev sahibi şikayet etmiş misafirini. Yani başkasının bahçesinden elmayı kopardı diye misafirini polise şikayet eden ev sahibi. Neden yapıyor bunu? Yani İsviçre'nin düzeni herkes böyle başkasının ağacındaki elmayı kopartırsa bozulur, bozulmasın diye vatandaşlık vazifesi olarak yapıyor. Yani diyelim ki bir bakımdan hayrı emrediyor. Yani hırsızlık yapma, başkasının malına el uzatma, yaparsan cezayı yersin demiş oluyor. Tabi bunlar bizim dinimizde var işte, *emr-i ma'ruf* bir farz; *nehy-i münker* bir farz... Bunları dinimizi iyi öğrenirsek yapmamız lazım bizim de. Peygamber Efendimiz bunu söyleyince sahabe-i kiram demişler ki:

"Kâlû: Fe-in lem yecid" Emr-i ma'ruf yapmak da mümkün olmazsa... Kimse olmayabilir, yalnız bir yerde olabilir. Veyahut böyle bir muhatap bulamayabilir. O zaman bakın ne buyurmuş Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz. Bu hadîsin son cümlesi bu.

"Kâle: Ve'l-yimsik ani'ş-şerri fe-innehâ lehû sadekatün."

Kendisi bir kötülük yapmasın. Kendisini kötülük yapmaktan kendisi alıkoysun. Kötülük yapmaması da onun için bir sadakadır. Görüyor musunuz sevgili dinleyiciler?

Ne kadar güzel bir hadîs-i şerîf. Ne kadar güzel şeyler öğrendik. İslâm'ın ne kadar yüce bir din olduğunu, prensiplerinin ne kadar kıymetli olduğunu anlıyoruz. İbadet deyince bizim aklımıza namaz gelir, tamam doğrudur, namaz çok kıymetli bir âdettir. Oruç gelir, Ramazan gelir, çok güzel bir ibadettir, kabul ediyoruz ama, görüyorsunuz sadakanın ve ibadetin sadece parayla olmadığı, çeşitli şekillerde de insanın sevaplı şeyler yapıp sadaka vermiş gibi sevap kazanacağını anlıyoruz.

Ne diyor Peygamber Efendimiz?

Her Müslüman'ın boynuna sadaka vermek bir vazifedir. Diyorlar ki ey Allah'ın Peygamberi peki yoksa parası çalışsın, hem kendisine fayda sağlasın hem de sadaka versin. Çalışmayı emrediyor, çalışmamayı tembelliği yasaklıyor. Bu güzel, bu güzel bir prensip, olumlu bir prensip. Dinimizde çok güzel bir esas bu.

Ee, buna gücü yetmezse... Tabi olabilir, çalışamayacak insanlar oluyor toplumlarda. Bunu biliyoruz. O zaman gücünün yettiği kadar

ihtiyaç sahibi, sıkışmış, muhtaç bir insana yardımcı olsun. Bu da bir güzel davranış, jest. Bu da bir sadaka gibi sevap. Böyle bir imkan yoksa diyor, o zaman diliyle söylesin, emr-i ma'ruf yapsın, hayrı söylesin, hayrı tavsiye etsin, etrafındakileri bir şeyler öğretsin, bir şeyler nahiye etsin. Onu da yapmazsa, o zaman hiç olmazsa kendisi bir kötülük yapmasın. Kendisinin kötülük yapmaması, kötülükten kendisini alıkoyması o da sadaka. Demek ki sevgili Akra dinleyicilerim, yani biz durduğumuz yerden devamlı sevap kazanıp Allah'ın mükâfatlarına erebiliriz, sevgili kulu olabiliriz. Elimizden efendim o gelmiyorsa ötekisi, ötekisi gelmiyorsa berikisi çeşitli yollarla sevap kazanma imkanlarımız var ve dinimiz bizim her güzel davranışımıza puan veriyor. Yani sevap veriyor, derecimizi yükseltiyor. Tabi bunların hiçbirini de küçümsemeyin.

b. İyiliğin Büyüğü Küçüğü Olmaz!

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

وَلَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا²

² Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 24/234 (20632).

“*Ve lâ tahkiranne mine’l-me’rufi şey’en*”

Yani bu iyiliklerden gerek bu hadîs-i şerîfte anlatılan iyilikler olsun, gerek başka türlü iyilikler olsun hiçbir iyilik küçümsenmez.

Neden?

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfte buyuruyor ki; çünkü kabul olmuş tek bir hasene bile, yani Allah tarafından makbul kabul edilmiş tek bir hasene bile insanın cennete girmesine sebep olur. O hadîs-i şerîfte yine Buhârî’de Ma’kil b. Yesâr *radiyallâhu anh*’ten buyurmuş ki Peygamber Efendimiz;

مَنْ أَمَاطَ أَذًى عَنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ كُتِبَتْ لَهُ
حَسَنَةٌ وَمَنْ تَقَبَّلَتْ مِنْهُ حَسَنَةٌ دَخَلَ الْجَنَّةَ³

“*Men emâta ezen an tarîku’l-müslimîn.*”

Kim Müslümanların geçtiği yolda bir taş var, bir diken var, bir çöp var, onu aldı kaldırdı kenara koydu ise.

“*Kütibet lehü’l-haseneh.*”

³Taberanî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, 20/216 (502).

Ona bir sevap yazılır, bir hasene yazılır, iyilik yazılır defterine. Buyuruyor ki arkasından, müjde bizim için, büyük müjde.

“Ve men tükubbilet minhü hasenetün de-hale’l-cenneh.”

Bir tane hasenesi bile bir insandan kabul olsa, cennete girer insan. Bütün mesele bir hasenin kabul olması. Demek ki bizler iyiliklerin hiçbirisini küçümsemeyelim. Kimin ne sebeple cennete gireceği belli olmaz.

Hadîs-i şerîflerde vardır: Bir zalim kadın, bir kediye bir yere hapsetti, salıvermedi ve ona yiyecek de vermedi. Salıverseydi kendisi yiyeceğini bulurdu. Yiyecek verseydi kapatıldığı yerde de gene yaşardı. Nesinin kızmışsa kızmış, kediye hapsetti, kedi orada bağıra bağıra öldü diye Peygamber Efendimiz bildiriyor ki; bu zalim kadın cehennemlik oldu.

Yine bir başka hadîs-i şerîf var ki, onu da belki duymuşsunuzdur; çünkü çok meşhur bir hadîs-i şerîftir. Bir kadıncağыз çölde çok susuyor. Bakıyor ki bir su kaynağı var ama aşağı ini-lerek alınabilecek bir su kaynağı. Tutunarak zar zor aşağı iniyor, oyulmuş kuyu gibi çukur bir yer. Orada suyu içiyor. Yukarıya çıktığı zaman

bakıyor ki dışarıda bir köpek var. Güneşten perişan olmuş. Dili sarkmış. Çok fena vaziyeti. Susuzluktan... Demin susuzdum. Bu susuzluğun acısını ben çekmiştim. Şimdi bu köpek, görüyorum ki susuz. Ben içtim aşağıda suyu, rahatladım. Oh, ferahladım; elhamdülillâh dedim. Şimdi bunun da suya ihtiyacı var. Tekrar inmiş oraya zar zor. Yukarıya çıkartmak için o zaman naylon kaplar yok, efendim kovalar yok, vesaire yok. Düşünmüş nasıl çıkartsın köpeğe suyu. Pabucunu daldırmış oradaki suyun içine ve tutarak efendim yukarıya çıkarmış, köpeğini onun önüne koymuş. Şimdi kadın aslında biraz kötü yolda olan bir kadınmış. Ama bu köpeğe acımasından dolayı Allah onu ıslah eylemiş. Doğru yola girmesine sebepler ihsan eylemiş ve cennete girmiş. Yani bir köpeğin susuzluğuna acımdan cennete girebiliyor, bir kediyi hapsedip bağırtı bağırtı öldürmekten insan cehenneme girebiliyor.

Onun için bizim dinimiz çok ince bir din, çok güzel bir din, çok güzel prensiplere ihtiva ediyor sevgili Akra dinleyicilerim. İyilikleri hor görmeyelim ve hiçbir zaman boş durmayalım. Elimizden gelirse mali desteklerle etrafımızdaki insanları mutlu etmeye, onların gönlünü

almaya, onların hayır duasını almaya çalışalım. Her çeşit yardıma karşı uyanık olalım. Yapamayacaksa dilimizle güzel şeyler söyleyelim, onu da yapamayacaksa hiç olmazsa kötülük yapmayalım, kötülük üretmeyelim, kötülük kaynağı olmayalım.

Allah Teâlâ Hazretleri ömrümüzü rızasına uygun, güzel yollarda, güzel işler yaparak, faideli işler yaparak geçirmeyi cümlemize, cümlenize nasip eylesin. Allah Teâlâ Hazretleri cümlenize hayırlı, uzun, verimli, sevaplı ömürler nasip eylesin. Hüsn-ü hatimeler ile yani iyi bir sonuç ile, iyi bir şekilde ahirete göçüp Allah Teâlâ Hazretleri'nin rızasına erip cennetine girenlerden efendim cennet nimetlerinden istifade edenlerden eylesin.

Allah Teâlâ Hazretleri dünya ve ahiretin hayırlarına cümlenizi sevdiklerinizle beraber nail eylesin sevgili Akra dinleyicileri.

es-selâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berakâtüh!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

28 Muharrem 1415 / 8 Temmuz 1994

AKRA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
2Kürsü